

*Ми б'ємось за те, чому
нема цни в усьому світі —
за Батьківщину.
О. Довженко*

Наукові інновації та передові технології

СЕРІЯ "УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ"

СЕРІЯ "ПРАВО"

СЕРІЯ "ЕКОНОМІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Наукові інновації та передові технології»

(Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)

Випуск № 5(33) 2024

Київ – 2024

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

within the work of the Publishing Group «Scientific Perspectives»

«Scientific innovations and advanced technologies»

(Series «Management and administration», Series «Law», Series «Economics», Series «Psychology», Series «Pedagogy»)

Issue № 5(33) 2024

Kyiv – 2024

ISSN 2786-5274 Print
УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5\(33\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33))

**«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування»,
Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»):
журнал. 2024. № 5(33) 2024. С. 1489.**

*Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління
(Рішення від 06.05.2024, № 3/5-24)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 24962-14902Р від 13.09.2021 р.*

*Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук
Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації
«Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і
психологів з духовно-морального виховання».*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290
журналу присвоєно категорію "Б" із права*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89
журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу
присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу
присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво
та торгівля, 015 - професійна освіта*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу
присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія*

*Наукове видання включено до міжнародної наукометричної
бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google
Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.*

*Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу у галузях державного управління,
права, економіки, психології, педагогіки та його інтеграції у світовий науковий простір, шляхом оприлюднення
результатів наукових досліджень.*

**Головний
редактор**

Романенко Євген Олександрович - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Генерального штабу Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Абуселідзе Георгій - завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)
- Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

- Беньковська Наталя Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної підготовки Інституту Військово-Морських Сил Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (м. Київ, Україна)
- Бондар-Підгурська Оксана Василівна - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», (Полтава, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Дашій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)
- Демідова Юлія Євгенівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна)
- Дем'янишина Олеся Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Умань, Україна)
- Дранус Любов Сергіївна кандидат економічних наук, доцент, оцент кафедри менеджменту Чорноморського національного університету імені Петра Могили
- Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)
- Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Льїн Валерій Юрійович - доктор економічних наук, професор (Київ, Україна)
- Льїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Каламаж Руслана Володимирівна - доктор психологічних наук, професор, проректор з навчально-виховної роботи Національного університету «Острозька академія» (Рівне, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Калашнік Наталія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри українознавства Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова, (Вінниця, Україна) kalashnuknatalia@gmail.com
- Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна)
- Коваленко Олена Михайлівна - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
- Корильчук Неоніла Іванівна – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
- Корнієнко Петро Сергійович - доктор юридичних наук, доцент, адвокат, заступник першого проректора по роботі з коледжами, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)
- Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охороною здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Кравчук Людмила Степанівна - кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», завідувач кафедрою фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна" (Хмельницький, Україна)
- Литвиненко Віктор Іванович — доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Навчального наукового інституту права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- Лич (Назарук) Оксана Миколаївна - доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (м. Київ, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Новак-Калаява Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України (Львів, Україна)
- Огієнко Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- Орлова Наталія Сергіївна - доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)
- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Пагута Тамара Іванівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, директор Інституту педагогічної освіти Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (Рівне, Україна)
- Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України (Київ, Україна)
- Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Приходькіна Наталія Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна)
- Сапожников Станіслав Володимирович - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та психології Університету імені Альфреда Нобеля (Дніпро, Україна)
- Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)
- Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Трушкіна Наталія Валеріївна - кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук України, дійсний член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва, Інститут економіки промисловості НАН України (Київ, Україна)
- Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)
- Якимчук Аліна Юріївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Яковицька Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Якушева Оксана Вікторівна кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та підприємництва Черкаського державного технологічного університету (Черкаси, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© автори статей, 2024

© Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління, 2024

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2024

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Управління та адміністрування»

Gruzd M.V., Yermolenko O.O. <i>INFLUENCE OF ANTI-CORRUPTION POLICY ON PUBLIC ADMINISTRATIVE TRANSFORMATION AND DEVELOPMENT OF CIVIL SOCIETY IN UKRAINE</i>	18
Opanashchuk P.V. <i>REBUILDING UKRAINE: THE IMPERATIVE OF UNITED HUMANITARIAN SPACE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION</i>	33
Антонюк Р.І. <i>НАЦІОНАЛЬНА САМОСВІДОМІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІНЦЯ ЯК ЧИННИК СУЧАСНОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ</i>	45
Балашов Д.В. <i>ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАЛУЧЕННЯ ІНСТИТУЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ ТА МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ ДО ФОРМУВАННЯ БРЕНДУ МІСТА</i>	66
Білик О.І., Казаков Р.В. <i>СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ</i>	77
Брич Л.В. <i>ЗАСТОСУВАННЯ ПРОВІДНИХ ПРАКТИК ІНВЕСТУВАННЯ У РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	88
Веретинський А.І. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТА ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ІЗ ЄС</i>	97
Весоловська М.К., Карковська В.Я. <i>КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: АКТУАЛІЗАЦІЯ РОЛІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	106
Дегтяр А.О., Тарабан Є.І. <i>ПОНЯТТЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ТА АДМІНІСТРУВАННІ</i>	116
Дзюрах Ю.М., Кунтий С.М. <i>РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ В УКРАЇНІ</i>	128
Загола Т.М. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	142

Кудрявський І.В. <i>ІСТОРИЧНІ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЄЮ</i>	156
Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г., Назаренко М.О. <i>ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ</i>	171
Пархоменко-Куцевіл О.І. <i>ІННОВАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ В УКРАЇНІ</i>	189
Стеців І.С. <i>СУЧАСНІ СВІТОВІ МОДЕЛІ МОНИТОРИНГУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ОБґРУНТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ</i>	200
Трушевський С.С. <i>СВІТОВІ МОДЕЛІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	212
Хамчук Г.П. <i>ФУНКЦІОНАЛЬНО-ЦІЛЬОВА КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ ПАРТНЕРСТВ ДЛЯ ПОШИРЕННЯ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ</i>	223
Черкаска Л.В. <i>МОДЕЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ НА ЗАСАДАХ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	235
Mandzinovska Kh.O., Nikonenko U.M., Mandzinovskyi Yu.Yu., Chupa V.I., Fylypiv O.B. <i>DETERMINANTS OF FLEXIBLE MANAGEMENT OF THE ECONOMIC SECURITY OF ENTERPRISES: THE CHALLENGES OF WARTIME</i>	245
Брагіна А.О., Піскун А.В. <i>АНАЛІЗ ГАЛУЗІ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ PEST- АНАЛІЗУ</i>	256
Винничук Р.О., Нога А.Ю. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ОРГАНІЗАЦІЄЮ</i>	267
Георгіаді Н.Г., Гетманов С.В. <i>СИСТЕМА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ І ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ</i>	276
Георгіаді Н.Г., Голяк А.Ю. <i>ОПТИМІЗАЦІЯ РЕСУРСНИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ МЕРЕЖЕВОЇ ТОРГІВЛІ: НАПРЯМИ ТА ПРИНЦИПИ</i>	289
Германюк Н.В., Дробчак О.Р. <i>УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА</i>	302

- Гречаник О.Є., Шленьова М.Г., Кіриченко С.В.** 314
ВИКОРИСТАННЯ АКМЕОЛОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ ОСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
- Калінін А.М., Колісніченко Р.М., Гавриленко О.Є., Демешко Ю.О.** 328
УПРАВЛІННЯ РЕПУТАЦІЄЮ КОМПАНІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ПСИХОЛОГІЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ
- Кісь С.Я., Кісь Г.Р., Малиновська Г.В.** 341
РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМИ НАФТОГАЗОВИХ ПІДПРИЄМСТВ
- Левків Г.Я., Франчук І.Б., Орехов Р.В., Орехов Ю.В.** 356
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ : ВИКЛИКИ ПРИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР
- Назаренко І.М., Завора О.М.** 365
АЛЬТЕРНАТИВНІ ВАРІАНТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ
- Одарченко В.І.** 376
ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КОМУНАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ
- Потій О.О.** 389
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ
- Романовська А.В.** 403
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
- Тарасюк М.Б., Паламар І.В., Орлова Н.М., Головчанська-Пушкар С.Є., Клименюк В.П., Тодоренко Л.С.** 411
ТАЙМ – МЕНЕДЖМЕНТ В РОБОТІ КЕРІВНИКІВ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ
- Тарасюк М.Б., Пилипчук В.Л., Паламар І.В., Ткаченко О.В., Гранківський П.В.** 425
ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В РОБОТІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ КОМПАНІЇ «КОНЕКС»
- Харчук О.Г., Петрик Д.О.** 443
ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ПРИ ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ В ПЕРІОД АДАПТАЦІЇ
- Чорненька О.Б., Підгородецький І.М., Лукашук В.А.** 452
МОТИВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Шкоропад В.М., Кульпа І.О. 460
ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Шляхетко В.В., Федько А.М. 471
ПРОБЛЕМИ НАЙМУ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВІЙНИ: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

СЕРІЯ «Право»

Баркалов О.О. 479
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ РЕЄСТРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ НАДРОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Берч В.В. 487
УЧАСТЬ НАРОДУ У РЕАЛІЗАЦІЇ СУДОВОЇ ВЛАДИ ЧЕРЕЗ СУД ПРИСЯЖНИХ У БЕЛЬГІЇ

Градецький А.В. 495
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ЩОДО ГУМАННОГО ПОВОДЖЕННЯ З ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИМИ

Давидюк В.М. 504
ПРОБЛЕМАТИКА ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ПІД ЧАС КОНФІСКАЦІЇ РОСІЙСЬКИХ ЗАКОРДОННИХ АКТИВІВ, В КОНТЕКСТІ ВІДШКОДУВАННЯ УКРАЇНІ ЗАВДАНИХ ВІЙНОЮ ЗБИТКІВ

Деменко О.Є. 519
НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ ПОРЯДОК УЗГОДЖЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ НОРМ НА МЕЖІ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ (АДМІНІСТРАТИВНО-ФІНАНСОВО-ПОДАТКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТИ)

Захарко А.В. 530
ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗШУК МАЙНА, НА ЯКЕ МОЖЕ БУТИ НАКЛАДЕНО АРЕШТ: НЕДОЛІКИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ

Зубарева А.Є. 543
ПРИНЦИП КОМПЛЕМЕНТАРНОСТІ У МІЖНАРОДНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

Калганова О.А., Микитенко В.С., Ревера А.О. 552
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРЕМИХ СУБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Комісарова Н.О., Комісаров М.Л., Шарко Д.В. 561
ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ПРАВОВІ ТА ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ

- Комісарова Н.О., Комісаров М.Л., Яроцький Я.Б.** 571
ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО – ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ ВІЙСЬКОВІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ
- Озюменко Є.Ю.** 581
РОЛЬ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ЗМЕНШЕННІ ТІНЬОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ
- Опанасюк В.В., Отич М.С.** 591
ПОЛІТИКА БЕЗБАР'ЄРНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ ТА РЕГУЛЯТОРНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ДОСТУПНОСТІ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ
- Панькова Л.О., Лоза М.В.** 604
РОЗГЛЯД САНКЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ МІЖНАРОДНИХ ПРАКТИК
- Правдюк А.Л.** 625
ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ
- Тихомиров Д.О., Білянська Н.В., Петровський А.В.** 639
ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СПРАВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИЗНАЧЕННЯМ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ МАЛОЛІТНЬОЇ ДИТИНИ, В ПОРЯДКУ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА
- Христова Ю.В.** 651
ШЛЯХИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

СЕРІЯ «Економіка»

- Goi V.V.** 661
THE ROLE OF INNOVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS IN SUPPORTING THE DEVELOPMENT OF INTELLECTUAL PROPERTY AT CONSTRUCTION ENTERPRISES
- Zhyvko Z.B., Zhyvko M.O., Rodchenko S.S.** 675
IMPLEMENTATION OF PRACTICAL RECOMMENDATIONS REGARDING THE ORGANIZATION AND METHODS OF COMPILING FINANCIAL STATEMENTS ACCORDING TO NATIONAL AND INTERNATIONAL STANDARDS
- Бєлкін І.В.** 685
МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА
- Борисюк О.В., Ткачук Н.В.** 696
ОСНОВНІ ТРИГЕРИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОЇ ВАЛЮТИ «Е-ГРИВНЯ» В УКРАЇНІ

Віблій П.І., Топчій М.В., Клап А.Я. <i>ПІДТРИМКА КРЕДИТНОЇ ДОСТУПНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКІВСЬКИХ КРЕДИТІВ</i>	707
Воробець С.Й., Дейнега Н.Р. <i>РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ</i>	715
Воробець С.Й., Тирінов С.В. <i>РОЛЬ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ В КОНТЕКСТІ ВТОРИННОГО ВИКОРИСТАННЯ БІОРЕСУРСІВ</i>	726
Гапонюк В.С., Шкварчук Л.О. <i>РОЗВИТОК ГАЗОЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	736
Гладкіх Т.В. <i>ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ</i>	748
Ільчук П.Г., Коць О.О., Холявка Я.О. <i>ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ</i>	758
Кінас І.О. <i>ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ</i>	771
Кожухівська Р.Б., Саковська О.М. <i>ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПРОЄКТУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ТУРИЗМІ</i>	784
Кондрат О.Б. <i>ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ПІДТРИМКИ РОСТУ ПІДПРИЄМСТВ</i>	796
Леонідов І.Л. <i>ПРИВЛАСНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОГО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПРОДУКТУ: АЗИАТСЬКИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	808
Медина А.П. <i>ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКИХ ТРАНСПОРТНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ТА ВІЙНИ</i>	820
Миронов О.Г. <i>СВІТОВИЙ РИНОК ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ</i>	834
Миронов О.Г. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИНИКНЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ</i>	847

- Підвальна О.Г., Надкерничний І.В.** 858
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОСТОРОВИХ ФОРМ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ У КОНТЕКСТІ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
- Семененко Ю.С.** 871
РОЛЬ РОБОТИЗОВАНИХ ПРОЦЕСІВ (RPA) У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ
- Цимбалюк С.Я., Цимбалюк А.В.** 885
ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ
- Шевченко А.В., Марчук В.В.** 898
СВІТОВІ ТРЕНДИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ЩОДО ПРОСУВАННЯ ЕКО-ПРОДУКТІВ У B2B СЕГМЕНТІ
- Шеленко Д.І., Шпикуляк О.Г., Ціжма Ю.І., Семанюк П.М.** 910
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ
- Шкварчук Л.О., Калин В.І.** 925
ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ
- Юр'єв В.О.** 938
СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ І ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ЛОГІСТИКИ

СЕРІЯ «Педагогіка»

- Kharkivska A.A., Shcherbak I.V.** 946
MANAGEMENT ASPECT OF USING WORLD RATINGS FOR SUSTAINABLE COMPETITIVENESS IN THE EDUCATIONAL SERVICES MARKET
- Lu Suo** 961
APPLICATION OF INTERACTIVE FORMS AND METHODS IN THE PROCESS OF DEVELOPMENT OF MUSICAL AND AESTHETIC CULTURE OF SCHOOLCHILDREN IN THE CONDITIONS OF CHILDREN'S MUSIC SCHOOL
- Lukianenko V.V., Shastko I.M., Korbut O.H.** 970
EVALUATING AI DETECTION TOOLS FOR ACADEMIC INTEGRITY IN HIGHER EDUCATION
- Parkheta L.P.** 979
FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCES OF PHILOLOGY STUDENTS IN THE PROCESS OF PRACTICAL TRAINING
- Анголенко В.В.** 989
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ ПРАЦІВНИКАМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

Барсуковська Г.П., Клевака Л.П., Юлдашева С.В. <i>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ: ГЛОБАЛЬНИЙ ОГЛЯД ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ</i>	999
Бачієва Л.О. <i>РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	1012
Бестюк А.І. <i>АНАЛІЗ ІСНУЮЧОЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ</i>	1022
Білоус Т.М., Байбакова О.О., Артиш О.О. <i>ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ</i>	1031
Браєвська А.І., Єфімова О.М., Жицька С.А., Бецько О.С. <i>ВАЖЛИВІСТЬ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ</i>	1042
Бурлака Н.І., Московчук О.С., Царенко Д.Д. <i>ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ</i>	1055
Гаврилов І.С. <i>ОСОБЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	1067
Гапон-Байда Л.В., Деркач Т.М. <i>РОЗВИТОК СКЛАДОВИХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ТВОРЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ</i>	1075
Добровольська Р.О. <i>СТАНДАРТИ МУЗИКОТЕРАПЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В США: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ</i>	1089
Казак Ю.Ю., Головченко А.М. <i>ВИКОРИСТАННЯ ЕФЕКТИВНИХ СТРАТЕГІЙ ДЛЯ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ</i>	1101
Коберник О.М. <i>ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАУРОЧНОЇ ПРЕДМЕТНО-ПЕРЕТВОРЮВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	1115
Коберник Г.І. <i>СТВОРЕННЯ СИТУАЦІЇ УСПІХУ ЯК ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ</i>	1126

- Колесник А.О., Муравйова О.М., Архипова В.О., Скриннік Н.А., Подворна Л.А.** 1140
БІЛІНГВАЛЬНЕ НАВЧАННЯ У МІЖНАРОДНІЙ ПРАКТИЦІ
- Костенко Д.В.** 1150
ПРОБЛЕМАТИКА РОЗВИТКУ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ
- Кучай О.В., Біда О.А., Кучай Т.П.** 1159
ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
- Литвин А.Ф., Лаун С.Ю.** 1168
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (ОХОРОНА ПРАЦІ. ТРАНСПОРТ) В УМОВАХ ВІЙНИ
- Мешко Г.М., Габрусєва Н.В., Чоп Т.О.** 1178
СТАН НЕВРОТИЗАЦІЇ ТА КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ У КООРДИНАТАХ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХ СТРЕСОСТІЙКОСТІ
- Мотика С.М.** 1190
ПЕДАГОГІЧНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПСИХОЛОГІВ ДО ВИКОНАННЯ СВОЇХ ОБОВ'ЯЗКІВ В БОЙОВИХ УМОВАХ
- Олійник М.О., Олійник І.С.** 1199
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З МЕТОЮ ПОЛІПШЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ОСІБ СЕРЕДНЬОГО ТА ПОХИЛОГО ВІКУ
- Охріменко З.** 1210
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ ДО ВИБОРУ ПРОФІЛЮ НАВЧАННЯ І СФЕРИ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- Паустовська М.В., Онищук І.А., Хоменко О.О.** 1222
ВПЛИВ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРОЦЕС НАВЧАННЯ І РОЗВИТОК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Приходько А.Є., Богдан Т.М.** 1232
ПОНЯТТЯ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ ДОШКІЛЬНИКА В СУЧАСНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ
- Прокопенко А.О.** 1242
ПІДРУЧНИК З ІНФОРМАТИКИ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ІНТЕРАКТИВУ
- Прохоровська С.А., Рассоха І.В., Демченко Ю.М.** 1250
СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ПОТРЕБ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ
- Радчук А.О.** 1262
СНАТGPT ТА НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

- Рокосовик Н.В., Кучай Т.П., Сулим В.Т., Сулим Б.В.** 1273
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ НІМЕЧЧИНИ Й АВСТРІЇ
- Савчук О.П.** 1280
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ
- Симонович Н., Середюк Л.А.** 1290
ЕЙДЕТИКА – НОВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ ЕФЕКТИВНОГО ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
- Ситнікова О.В.** 1298
ТВОРЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ З ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЛОЛОГІЇ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ: АНАЛІЗ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ
- Туляєв В.В.** 1307
КРИТЕРІЙ «ПРАГМАТИЗМ» ТЕОРІЇ РИСУНКУ І ЖИВОПИСУ ВИЩОЇ ШКОЛИ
- Шахрай В.М.** 1320
ЗАПОБІГАННЯ І ПОДОЛАННЯ БУЛІНГУ ЯК НАУКОВА ТА СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНА ПРОБЛЕМА

СЕРІЯ «Психологія»

- Братишко Т.А.** 1334
ОСОБЛИВОСТІ АВА-ТЕРАПІЇ ПРИ РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ
- Бугрій І.О.** 1345
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ЧИННИКА ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ
- Ганаба С.О., Бурбела С.В.** 1358
САМОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА РІВЕНЬ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ВІД ЖИТТЯ ЯК СКЛАДОВІ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО ЗРОСТАННЯ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ
- Діколь-Кобріна О.А.** 1367
МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МНЕМОТЕХНІК ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНИХ КОМПОНЕНТ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Жарікова С.Б.** 1380
ОСОБЛИВОСТІ САМОУПРАВЛІННЯ У СТУДЕНТІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ПОТЕНЦІАЛУ САМОЗМІН
- Іваненко І.В.** 1393
РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ АСПІРАНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ

- Михайленко В.О., Харченко А.С., Демченко Ю.М.** 1406
*РОЛЬ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У
ФОРМУВАННІ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ*
- Пересунько Д.С.** 1418
*ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ЧАС В
ОСІБ, ЩО ПЕРЕЖИЛИ ПСИХОТРАВМУЮЧІ СИТУАЦІЇ*
- Пономаренко Я.С.** 1430
*СПЕЦИФІКА МОРАЛЬНИХ ЗАСАД У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ З РІЗНИМ
РІВНЕМ АГРЕСИВНОСТІ*
- Севост'янов П.О., Клімушев В.В., Клімушева Г.С.** 1439
*ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ВИКЛИКИ ЦИФРОВОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО
КОНСУЛЬТУВАННЯ: АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ ТА ПРОБЛЕМ*
- Усик К.М.** 1452
ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ
- Чужикова В.Г.** 1465
*ЕКОНОМІЧНА ПСИХОЛОГІЯ: ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В НАВЧАЛЬНИЙ
ПРОЦЕС ПРОФІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ*
- Шайхлісламов З.Р., Пономарьова М.С., Фоменко В.Є.** 1477
*ФІЛОСОФІЯ ЛЮДСЬКОГО СПІЛКУВАННЯ ТА НАУКОВО-ПСИХОЛОГІЧНІ
ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ АДАПТАЦІЇ*

УДК 339.138

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5\(33\)-685-695](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-5(33)-685-695)

Белкін Ігор Володимирович кандидат педагогічних наук, доцент кафедри аграрного менеджменту та маркетингу, Вінницький національний аграрний університет, вул. Пирогова 3, м. Вінниця, 21037, тел.: (067) 431-60-79, <https://orcid.org/0000-0003-0403-8420>

МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Напрямок даної статті досліджує особливості сільськогосподарського виробництва і визначає основні підходи до конкуренції. Вона також пропонує науковий підхід до маркетингового управління в сільськогосподарських підприємствах, що передбачає застосування організаційно-економічного механізму для підтримки конкурентоспроможності. У статті пропонується структура організаційно-економічного механізму для ефективного управління конкурентоспроможністю, а також висвітлюються ключові модулі маркетингового управління.

Запропонована у статті структура організаційно-економічного механізму поєднує в собі функції управління конкурентоспроможністю та превентивного антикризового управління, акцентується увага на заходах попередження або адаптації підприємства до факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, що загрожують його конкурентним позиціям. Ця структура включає аналіз конкурентного середовища і трендів ринку, розробку стратегій попередження кризових ситуацій та підвищення гнучкості та адаптивності підприємства. Вона спрямована на забезпечення стійкості та успішної адаптації до змін, що виникають у бізнес-середовищі, щоб зберегти або підвищити конкурентну перевагу підприємства.

Конкурентоспроможність підприємства завжди була істотною умовою успіху, а в епоху глобалізації вона стала головним показником його існування. Кожне підприємство, незалежно від галузі і виду здійснюваної діяльності, прагне до досягнення певної мети, головною ціллю якої є досягнення ринкового успіху, що проявляється у вигляді кращих результатів в даному секторі та відображається у значно більшій сумі прибутку та участі в ринку. У сучасному світі, де конкуренція є надзвичайною, здатність адаптуватися та забезпечити конкурентні переваги стає ключовою для успішного функціонування підприємства.

Актуальність проблеми управління конкурентоспроможністю підприємств в ринкових умовах аграрно-орієнтованого сектору підтвердила актуальність тематики нашого дослідження. Напрямок даної проблеми може виявити

ключові чинники, що впливають на конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств, та розробити ефективні стратегії управління для підвищення їх ефективності.

Ключові слова: маркетинг, менеджмент, конкуренція, аграрні підприємства, збут, ринок.

Belkin Ihor Volodymyrovych Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Agrarian Management and Marketing, Vinnytsia National Agrarian University, 3 Pirohova St., Vinnytsia, 21037, tel.: (067) 431-60-79, <https://orcid.org/0000-0003-0403-8420>

MARKETING ANALYSIS OF THE COMPETITIVE ENVIRONMENT OF AN AGRICULTURAL ENTERPRISE

Abstract. The direction of this article examines the peculiarities of agricultural production and defines the main approaches to competition. It also offers a scientific approach to marketing management in agricultural enterprises, which involves the use of an organizational and economic mechanism to support competitiveness. The article proposes the structure of the organizational and economic mechanism for effective management of competitiveness, and also highlights the key modules of marketing management.

The structure of the organizational and economic mechanism proposed in the article combines the functions of competitiveness management and preventive anti-crisis management, the focus is on prevention measures or adaptation of the enterprise to the factors of the internal and external environment that threaten its competitive positions. This structure includes the analysis of the competitive environment and market trends, the development of strategies for preventing crisis situations and increasing the flexibility and adaptability of the enterprise. It is aimed at ensuring stability and successful adaptation to changes occurring in the business environment in order to maintain or increase the competitive advantage of the enterprise.

The competitiveness of the enterprise has always been an essential condition for success, and in the era of globalization it has become the main indicator of its existence. Every enterprise, regardless of the industry and type of activity, strives to achieve a certain goal, the main goal of which is to achieve market success, which is manifested in the form of better results in this sector and is reflected in a much larger amount of profit and market participation. In today's world, where competition is extreme, the ability to adapt and provide a competitive advantage becomes key to the successful functioning of an enterprise.

The relevance of the problem of managing the competitiveness of enterprises in the market conditions of the agrarian-oriented sector confirmed the relevance of the topic of our research. The direction of this problem can reveal the key factors

affecting the competitiveness of agricultural enterprises and develop effective management strategies to improve their efficiency.

Keywords: marketing, management, competition, agricultural enterprises, sales, market.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення агропромисловий комплекс як ніколи потребує серйозної підтримки та реформації. Реалії сьогодення продовжують безупинно вносити свої негативні корективи у розвиток даного сектору економіки країни. Питання конкурентоспроможності завжди було суттєвим показником діяльності будь-якого економічного підрозділу. Відтак ми хочемо зупинитися у темі нашого дослідження на основних показниках, які відображають вплив на рівень конкурентоспроможності підприємств України, зокрема сфери агропромислового комплексу.

Війна в Україні безумовно створила серйозний негативний вплив на аграрний сектор і суспільство в цілому, що у свою чергу створило багато складнощів для сільського господарства, зокрема, збільшило ризики для агропідприємств, ускладнило доступ до ресурсів та ринків, порушило ланцюги постачання. Для подолання цих викликів потрібні комплексні заходи. Важливою є підтримка сільських господарств та розвиток інфраструктури, що забезпечує ефективну роботу агропромислового комплексу. Також необхідно зосередитися на реформуванні сільського господарства, зокрема, стимулюванні інновацій та впровадженні сучасних технологій, що допоможе підвищити продуктивність та конкурентоспроможність сектору [1].

Деякі науковці визначають конкурентоспроможність підприємства як відносну характеристику, що відображає ступінь відмінності розвитку певної організації від конкурентів за рівнем задоволення потреб споживачів своїми товарами та послугами. Крім того, ця характеристика охоплює можливість та динаміку пристосування організації до умов ринкової конкуренції. Відтак, конкурентоспроможність за таким підходом розглядається як порівняльний показник, який враховує не лише самі продукти або послуги, а й здатність підприємства відповідати на зміни на ринку, адаптуватися до конкурентних умов та задовольняти потреби споживачів. Такий підхід дозволяє оцінювати конкурентоспроможність в контексті динамічного середовища ринкової конкуренції.

Державні програми підтримки, інвестиції в освіту та дослідження в галузі сільського господарства, а також сприяння розвитку кооперативних структур можуть також допомогти вирішити ці проблеми. У всіх цих зусиллях важливо враховувати потреби інших секторів економіки та суспільства, а також забезпечити стійкий розвиток, що базується на збалансованому використанні природних ресурсів та збереженні навколишнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проаналізовані нами літературні джерела надали можливість ознайомитись з багатьма прийомами

управління конкурентоспроможністю підприємств, які у свою чергу призводять до підвищення ефективності розподілу та використання матеріальних і нематеріальних ресурсів. Питанню ринкової конкурентоспроможності приділяли увагу велика кількість науковців, дослідників, економістів, зокрема І. Белкін, К. Мазур, В. Горьовий.

Мета статті. Метою нашої статті є процес впровадження маркетингової системи управління в діяльність сільськогосподарських підприємствах обґрунтоване для забезпечення їх конкурентоспроможності та розробки організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю.

Викладення основного матеріалу. Сучасне конкурентне середовище вимагає від сільськогосподарських підприємств не лише вирощування продукції, але й ефективного реалізації на ринку. Маркетингова система управління дозволяє аналізувати попит, визначати потреби споживачів, встановлювати конкурентні переваги та ефективно позиціонувати продукцію. Це сприяє підвищенню продажів, ринковій привабливості підприємства та забезпечує його стабільний розвиток. Такий підхід допомагає оптимізувати витрати, вдосконалювати виробничі процеси та забезпечує більшу адаптивність до змін на ринку. Таким чином, впровадження маркетингової системи управління в сільськогосподарських підприємствах є важливим кроком у підвищенні їх конкурентоспроможності та забезпеченні стійкого розвитку.

Цей новий підхід до системного дослідження конкурентоспроможності використовує багатомірну статистику, що дозволяє докладно проаналізувати різні аспекти економічної діяльності підприємств. Він базується на ідеї того, що конкурентоспроможність не можна оцінити за одним параметром, а потребує комплексного підходу.

Цей підхід передбачає використання різних показників та параметрів, таких як обсяг виробництва, фінансові показники, рівень інноваційності, якість продукції, ринкова частка тощо. Застосування багатомірної статистики дозволяє враховувати всі ці аспекти та проводити комплексний аналіз конкурентоспроможності. Наприклад, такий аналіз може включати порівняння фінансових показників різних підприємств, врахування їхньої інноваційної активності, оцінку якості продукції за допомогою відповідних показників якості, а також аналіз їхньої ринкової позиції.

Алгоритм комплексної економіко-статистичної оцінки конкурентоспроможності підприємств може включати в себе різні методи аналізу, від класичних економічних показників до сучасних методів машинного навчання та аналізу даних. Такий підхід дозволяє отримати більш об'єктивну та повну картину конкурентоспроможності підприємств і зробити більш обґрунтовані висновки щодо їхнього розвитку та перспектив.

Нинішня тенденція до глобальної інтеграції змушує вітчизняні аграрні підприємства адаптуватися до специфіки міжнародного ринку. Це вимагає від

них нових конкурентних стратегій та структур продукції. На сучасному етапі конкуренція стає ключовим механізмом, що забезпечує високу ефективність, пропорційність та динамічність ринкових відносин як у галузі виробництва, так і в реалізації аграрної продукції. Глобальна конкуренція стимулює аграрні підприємства до пошуку нових можливостей для покращення якості продукції, ефективності виробництва та реалізації, а також до інновацій та вдосконалення бізнес-процесів. Це сприяє розвитку галузі та підвищує її конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Конкурентоспроможність аграрних підприємств визначається їхньою здатністю до ефективної конкуренції на ринках сільськогосподарської продукції та послуг. Це означає, що господарюючі суб'єкти агробізнесу використовують свої конкурентні переваги та можливості для перемоги в конкурентній боротьбі. Ключовими аспектами є ефективне використання наявних ресурсів, здатність швидко реагувати на зміни у кон'юнктурі ринку та адаптуватися до них. Таким чином, конкурентоспроможність аграрних підприємств відображає їхню здатність до успішного функціонування в умовах постійної конкуренції та змін.

Як ми вже зазначали вище, погіршення ринкової позиції українських підприємств через військові дії на території України справді є серйозною проблемою, яка впливає на розвиток економіки країни. Масштабні руйнування, скорочення інвестицій, пошук нових зовнішніх ринків збуту, а також посилення фіскального навантаження і високий рівень ризику - всі ці чинники ускладнюють умови для підприємств і гальмують економічний зріст.

Дана картина вимагає від українських підприємств і уряду стратегічного та гнучкого підходу до вирішення проблем. Важливо шукати нові шляхи розвитку та диверсифікувати ринки збуту, активно залучати інвестиції, вдосконалювати виробничі процеси та підвищувати конкурентоспроможність.

Викликає й сподівання, що національна та міжнародна спільнота продовжуватиме підтримувати Україну у відстоюванні своїх територіальних цінностей та відновленні економічного розвитку. Вирішення цих проблем вимагає комплексних заходів і тісної співпраці всіх зацікавлених сторін.

Проблематика конкуренції у сфері аграрної економіки України виявляється особливо гострою через різноманітні виклики, з якими стикаються національні аграрні виробники. Забезпечення конкурентоспроможності в цьому контексті виступає як пріоритетне завдання, що передбачає не лише збільшення обсягів виробництва, але й підвищення якості продукції. Для досягнення цієї мети необхідно базуватися на інноваціях. Впровадження передових технологій, методів виробництва та управління дозволить підвищити ефективність галузі та забезпечити високий рівень якості продукції. Крім того, важливо зосередитися на створенні високододаної вартості продукції, що відповідатиме вимогам як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

Основою формування моделі конкурентоспроможного розвитку аграрного сектору є реалізація групи функціональних стратегій через зміцнення конкурентних переваг кожного напрямку. Ці стратегії включають розширення структури експорту сільськогосподарської продукції, активізацію трансферту технологій вирощування сільськогосподарських культур, агросервісних, меліоративних, консультаційних послуг, диверсифікацію економічних ризиків в умовах глобалізації та підвищення гео економічного статусу України.

Сільське господарство, як вид економічної діяльності, має свої унікальні особливості, які ускладнюють застосування стандартних методів оцінки конкурентоспроможності, що використовуються для інших галузей економіки або для оцінки економіки країни в цілому. Ось кілька таких особливостей:

Природно-кліматичні умови: в сільському господарстві великий вплив мають природні фактори, такі як клімат, ґрунтові умови та рельєф. Ці умови можуть значно відрізнятись в різних регіонах, що ускладнює порівняння конкурентоспроможності між ними.

Ринкові умови: сільське господарство часто має справу з нестабільністю цін на сільськогосподарську продукцію та змінами в попиті на неї, що ускладнює прогнозування конкурентоспроможності та порівняння з іншими секторами економіки.

Організаційні та соціокультурні аспекти: сільське господарство часто характеризується великою кількістю малих та середніх сільськогосподарських підприємств, що ускладнює збір та аналіз даних для оцінки їхньої конкурентоспроможності. Також, культурні та традиційні особливості можуть впливати на вибір технологій та методів виробництва.

Успішне вирішення цих завдань вимагатиме комплексного підходу та співпраці всіх зацікавлених сторін, включаючи державні органи, наукові установи, підприємства та громадські організації. Тільки шляхом спільних зусиль можна забезпечити стійкий розвиток аграрного сектора України та зберегти його конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Структурування організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств у контексті мінімізації негативного впливу військових дій та інших факторів може бути важливим кроком у вирішенні проблеми. Спершу, детальне аналізування ситуації та ризиків дозволить краще зрозуміти вплив військових дій на підприємство. Наступним етапом буде розробка стратегії, в якій визначатимуться конкурентні переваги та шляхи реагування на кризові ситуації. Далі, важливим кроком буде впровадження превентивного антикризового управління для запобігання можливим кризам та змінам у середовищі. Оптимізація виробничих процесів та управління ризиками також будуть важливими компонентами. Підвищення кваліфікації персоналу та постійний моніторинг ситуації допоможуть зробити управління більш ефективним та адаптивним до змін [2].

Сучасні умови сьогодення ставлять перед підприємствами завдання постійного контролю за рівнем конкурентоспроможності, оскільки їх можливість адаптуватися до конкурентного середовища напряму впливає на успіх у ринковій боротьбі. У цьому контексті важливо обговорити шляхи адаптації методології управління конкурентоспроможністю до сучасних умов, зокрема, шляхом впровадження методологічної основи превентивного антикризового управління.

Теоретичною основою для такої адаптації можуть стати маркетингові умови та консалтинговий менеджмент в антикризовому управлінні. Маркетингові умови дозволяють аналізувати ринкове середовище, визначати потреби клієнтів та конкурентні переваги. Консалтинговий менеджмент, у свою чергу, надає можливість залучати зовнішніх експертів для розробки та впровадження стратегій адаптації.

Інтеграція цих підходів може сприяти розробці ефективних стратегій управління конкурентоспроможністю, забезпечуючи підприємствам не лише стійкість до кризових ситуацій, а й активну позицію на ринку. Такий підхід дозволить підприємствам не лише виживати в умовах конкурентного середовища, але і успішно розвиватися та займати провідні позиції у своїй галузі.

Поняття "конкуренція" має різноманітні аспекти і не може бути обмежене одним спрощеним визначенням. Згідно проведених досліджень, в економічній науці виділяють три основні підходи до розуміння цієї категорії.

Перший підхід - поведінковий, описує основні моделі поведінки ринкових суб'єктів. З цієї точки зору, конкуренція представляє собою суперництво між економічними суб'єктами на ринку.

Другий підхід - функціональний, розглядає роль конкуренції в економіці, тобто її вплив на стимулювання ефективності виробництва, інновацій та розвитку.

Третій підхід - структурний, аналізує конкуренцію через вивчення структури галузі або ринку і зосереджується на умовах, які домінують у певному економічному просторі.

Враховуючи ці різноманітні підходи до концепції конкуренції, розуміння цього явища стає більш комплексним і дозволяє краще розуміти його вплив на економіку та бізнес-середовище.

Конкуренція часто розглядається як суперництво між господарюючими одиницями за досягнення спільної мети при обмеженості ресурсів. У контексті ринкової економіки, ця мета зазвичай полягає в отриманні прибутку. Ринкова конкуренція в агробізнесі та інших галузях дійсно відображає змагання між суб'єктами для здобуття переваги на ринку, збільшення своєї частки у ринковій сфері та максимізації прибутку. Цей постійний тиск конкуренції спонукає підприємства до пошуку ефективних стратегій та інновацій, що сприяють їхній конкурентоспроможності і забезпечують подальший розвиток.

Сільське господарство має свої особливості, які формують унікальний характер конкуренції у цій галузі. По-перше, виробництво сільськогосподарської продукції нерозривно пов'язане з землею і не може легко переміщуватись до більш сприятливих конкурентних умов. По-друге, багато продуктів сільського господарства є продуктами тривалого використання, що погіршує їхні товарні характеристики при тривалому транспортуванні. По-третє, більшість продукції є сировиною для переробних підприємств, тому конкуренція складається на різних проміжних стадіях виробництва. По-четверте, в сільському господарстві практично відсутня монополія на основні види продукції. По-п'яте, конкуренція в цій галузі розвивається не лише між виробниками, але і між товарами, з урахуванням біологічних і агротехнологічних обмежень. По-шосте, сільськогосподарські підприємства використовують значну частину продукції як фактори виробництва, що надає їм ширші можливості управління конкуренцією [3].

Ці унікальні умови вимагають аналізу конкурентного середовища на кожній стадії руху товарів від сільських товаровиробників. Це допомагає розуміти складність та особливості конкурентного середовища, що є ключовим для розвитку стратегій індивідуальних підприємств у сільському господарстві.

Нинішня тенденція до глобальної інтеграції змушує вітчизняні аграрні підприємства пристосовуватися до специфіки міжнародного ринку, що потребує нових конкурентних відносин, нової структуризації продовольчого ринку. На сучасному етапі конкуренція є важливим і дієвим механізмом, який забезпечує високу ефективність, пропорційність та динамічність ринкових відносин як у галузі виробництва, так і реалізації аграрної продукції. Проблематика конкуренції є особливо гострою для аграрної економіки України. Пріоритетним питанням у цьому напрямі є забезпечення конкурентоспроможності національного аграрного виробника на інноваційній основі, досягнення високого рівня випуску продукції з високою часткою доданої вартості. Але для цього необхідно реалізувати національні програми щодо вирішення ряду проблем, пов'язаних із недосконалістю конкурентної та антимонопольної політики, невизначеністю конкурентної тактики та стратегії. Це зумовлено відсутністю необхідної бази: аграрної інституціональної структури, інструментів, спеціалістів, досвіду тощо, що також потребує детального дослідження такого ринкового явища як конкуренція в умовах глобалізації.

Аграрні підприємства повинні активно інвестувати в дослідження та розробки, щоб впроваджувати нові методи виробництва, підвищувати якість продукції і забезпечувати її конкурентоспроможність на ринках як в Україні, так і за її межами. Важливо також розвивати інфраструктуру, підтримувати кваліфікованих кадрів та створювати сприятливі умови для впровадження інновацій. Це завдання вимагає комплексного підходу і співпраці між

державними органами, науково-дослідними установами, бізнес-середовищем та іншими зацікавленими сторонами. Від успішного вирішення цих завдань залежить не лише конкурентоспроможність українських аграрних виробників, а й загальний розвиток сільськогосподарського сектора країни [4].

Поглиблення інтеграційних відносин з європейськими країнами відіграє важливу роль у формуванні конкурентоспроможності аграрних підприємств. Цей процес сприяє зближенню стандартів, регуляцій та технологій, що забезпечує українським аграрним підприємствам доступ до нових ринків, технологій та інновацій.

Відкриття європейських ринків беззаперечно надає українським аграрним виробникам можливість збільшити експорт своєї продукції, залучати нові інвестиції та впроваджувати передові практики у виробництві. Крім того, інтеграція з європейськими партнерами спонукає українські підприємства до підвищення якості продукції, впровадження екологічно чистих технологій та відповідності міжнародним стандартам безпеки та якості.

Проте, для успішної інтеграції необхідно здійснювати реформи в аграрному секторі, підвищувати ефективність виробництва, підтримувати розвиток інфраструктури та підвищувати кваліфікацію працівників. Також важливою є підтримка держави в формуванні сприятливих умов для розвитку аграрного бізнесу та впровадження нових технологій. Відтак, інтеграція з європейськими країнами є ключовим фактором у формуванні конкурентоспроможності аграрних підприємств, але цей процес вимагає системних зусиль та комплексного підходу для досягнення успіху. Впевнене забезпечення економічними ресурсами, включаючи засоби виробництва, передові технології, інвестиції в розвиток людського капіталу та управлінські навички, дозволяє підприємствам ефективно конкурувати на міжнародному ринку.

Характеристики продукції, такі як якість, інноваційність, екологічна безпека та відповідність стандартам, визначають споживчі властивості товарів і послуг, що також впливає на їхню конкурентоспроможність. Стратегії фірм і галузева структура визначають способи ведення бізнесу та організацію виробництва, що може відігравати ключову роль у досягненні конкурентної переваги. Контроль над каналами розподілу дозволяє забезпечити ефективне розміщення продукції на ринку та максимізувати її доступність для споживачів. Не менш важливими є якість обслуговування та гнучкість реагування на зміни на ринку, що дозволяє підприємствам адаптуватися до нових умов і забезпечує позитивний досвід споживачів, що впливає на їхню лояльність та конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Конкурентоспроможність суб'єкта господарювання - це складна та динамічна характеристика, яка включає в себе різноманітні параметри та фактори. Неможливо обмежитися одним параметром при оцінці конкуренто-

спроможності, оскільки це поняття відображає загальну здатність підприємства чи країни ефективно конкурувати на ринку [5].

Конкурентоспроможний розвиток аграрного сектору вітчизняної економіки можливий на основі принципу багатофункціональності сільського господарства. Цей принцип передбачає, що сільське господарство виконує не лише економічну функцію, яка полягає в виробництві товарів, але також забезпечує вироблення незамінних суспільних благ або послуг, які мають нетоварний характер. Це означає, що окрім виробництва харчових продуктів, сільське господарство здійснює ряд інших функцій, таких як збереження біорізноманіття, підтримка екологічної рівноваги, обережне використання природних ресурсів, створення та збереження робочих місць у сільських регіонах, а також формування культурного спадщини та розвиток сільських громад. Такий підхід до розвитку сільського господарства сприяє не лише економічному зростанню, але й соціальному та екологічному стабільності, що відображається в покращенні якості життя населення та збереженні природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Серед ключових параметрів конкурентоспроможності можуть бути: якість продукції чи послуг, цінова стратегія, інноваційність, ефективність виробництва, доступність ресурсів, управлінські навички, рівень технологій, гнучкість в реагуванні на зміни на ринку, репутація бренду та багато інших.

При оцінці конкурентоспроможності важливо враховувати конкретну ситуацію та контекст, оскільки набір параметрів може змінюватися в залежності від галузі, ринкових умов, технологічного розвитку та інших факторів. Тому для досягнення і підтримання конкурентоспроможності необхідно постійно аналізувати та вдосконалювати всі аспекти діяльності підприємства чи країни.

Висновки. Для аграрних підприємств стає складніше конкурувати на ринку через різницю в цінах та політичну ситуацію, що склалася нині. Шукати нові конкурентні переваги - це ключ до збереження їхньої конкурентоспроможності. Це може означати впровадження передових технологій виробництва, які знизять витрати та підвищать продуктивність, або зосередження на вирощуванні високоякісних продуктів, що відповідають вимогам споживачів. Оцінка конкурентоспроможності аграрних підприємств має бути комплексною і враховувати як внутрішньогосподарські чинники, так і зовнішні фактори, що впливають на них. Внутрішньогосподарські чинники включають в себе ефективність виробництва, якість продукції, управління ресурсами та фінансами, інноваційність та кваліфікацію персоналу. Проте, успіх аграрного підприємства також залежить від зовнішніх факторів, таких як політика держави, рівень тарифів та митних обмежень, доступ до кредитних ресурсів, стабільність ринку, конкуренція з іншими країнами та торговельні угоди. Такі зовнішні чинники можуть суттєво впливати на можливості та конкурентоспроможність аграрного підприємства.

Отже, оцінка конкурентоспроможності повинна враховувати і внутрішні, і зовнішні аспекти діяльності підприємства для отримання повної картини його стану та перспектив розвитку.

Запорукою підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств, що дозволить збільшити виробництво високоякісної продукції, знизити затрати праці та коштів, отримати прибутки і зміцнити експортний потенціал, є наступні аспекти:

Формування державою стійкого платоспроможного попиту на вітчизняну сільськогосподарську продукцію; реалізація зовнішньоекономічних зв'язків щодо імпоротно-експортних операцій сільськогосподарської продукції; зростання рівня мотивації персоналу сільськогосподарських підприємств як запорука підвищення ефективності та результативності праці; оновлення матеріально-технічної бази сільгоспвиробників; застосування ефективної підприємницької стратегії для підвищення виробництва; підвищення рівня ефективності державної підтримки та державного регулювання виробництва сільськогосподарської продукції.

Література:

1. Філіп Котлер. Основи маркетингу. Класичне видання. /Ф. Котлер. - Центр учбової літератури, 2023. - 622 с.
2. Горьовий В.П. Менеджмент фермерських господарств. / В.П. Горьовий, С.В. Тимчук. – «Центр учбової літератури», 2022.-236 с.
3. Белкін І.В. Проблеми стратегічного планування на підприємствах України та можливі шляхи їх подолання / Белкін І.В., Логоша Р.В., Трапаїдзе С.М. // Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. - 2022. - № 13. -С. 72-77.
4. Мазур К.В. Особливості державного стимулювання відновлення діяльності підприємств України./К.В.Мазур, А.Л.Лиманець// Підприємництво та інновації. – 2023 - Вип. 29. - С. 33-37.
5. Белкін І.В., Трапаїдзе С.М., Шевчук І.В. Аспекти сучасного маркетингу у діяльності підприємств агропромислового комплексу в умовах сьогодення./І.В. Белкін, С.М. Трапаїдзе, І.В. Шевчук // Актуальні питання в сучасній науці. Серія: Державне управління. – 2024 - № 4(22). - С. 304-319.

References:

1. Filip Kotler. (2023). *Osnovy marketynhu. Kласичне vydannia* [Basics of marketing. Classic edition]. Tsentr uchbovoi literatury [In Ukrainian].
2. V.P. Horovyi, & S.V. Tymchuk. (2022). *Menedzhment fermerskykh gospodarstv* [Management of farms]. «Tsentr uchbovoi literatury». [In Ukrainian].
3. Belkin I.V., & Logosha R.V., & Trapaidze S.M. (2022). *Problemy stratehichnoho planuvannia na pidpryemstvakh Ukrainy ta mozhyvi shliakhy yikh podolannia* [Strategic planning problems at Ukrainian enterprises and possible ways to overcome them]. *Tavriyskyi naukovyi visnyk. Serii: Ekonomika - Taurian Scientific Herald. Series: Economy*, 13,72-77. [In Ukrainian].
4. Mazur K.V., & Lymanets A.L. (2023) *Osoblyvosti derzhavnoho stymuliuvannia vidnovlennia diialnosti pidpryemstv Ukrainy*. [Peculiarities of state stimulation of the recovery of Ukrainian enterprises]. *Pidpryemnytstvo ta innovatsii - Entrepreneurship and innovation*. Vyp. 29. 33-37. [In Ukrainian].
5. Belkin I.V., Trapaidze S.M., Shevchuk I.V. *Aspekty suchasnoho marketynhu u diialnosti pidpryemstv ahropromyslovoho kompleksu v umovakh sohodennia*. [Aspects of modern marketing in the activities of enterprises of the agro-industrial complex in today's conditions]. *Aktualni pytannia v suchasni nautsi. Serii: Derzhavne upravlinnia*, 4(22), 304-319. [In Ukrainian].

